

2. Саріогло В. Г «Великі дані» як джерело інформації та інструментарій для офіційної статистики: потенціал, проблеми, перспективи / В.Г. Саріогло // Статистика України. – 2016. – № 4. – С. 12-19.
3. Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних: постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р., № 835 / Офіційний сайт Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF>
4. DevOps. WEB–сайт [Электрон. ресурс] / Режим доступа: URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/DevOps>.
5. Roger LeBlanc. DevOps and Middleware, common scenarios. WEB–сайт [Электрон. ресурс] / Режим доступа: URL: https://www.ibm.com/developerworks/community/blogs/c914709e-8097-4537-92ef-8982fc416138/entry/DevOps_and_Middleware_common_scenarios?lang=en
6. Философия DevOps. Искусство управления ИТ / Дэвис Дженифер, Дэниелс Кэтрин. – СПб.: Питер, 2017. – 416 с.,
7. Secure DevOps: What's in it for dev, sec and ops? <https://techbeacon.com/secure-devops-whats-it-dev-sec-ops>
8. Consortium for IT Software Quality (CISQ). . WEB–сайт [Электрон. ресурс] / Режим доступа: URL: <http://it-cisq.org/>
9. Методические рекомендации по разработке программ по курсу «Алгоритмизация и программирование» на языке программирования C++ для бакалавров области знаний 12 «Информационные технологии» / Г.М. Коротенко, Л.М. Коротенко – Д.: ГВУЗ «Национальный горный университет», 2017. – 25 с. (в печати).
10. CS 106B: Programming Abstractions (C++) Summer 2015. WEB–сайт [Электрон. ресурс] / Режим доступа: URL: <http://stanford.edu/class/archive/cs/cs106b/cs106b.1158/styleguide.shtml>
11. Google C++ Style Guide. WEB–сайт [Электрон. ресурс] / Режим доступа: URL: <https://google.github.io/styleguide/cppguide.html>
15. DevOps for Dummies, 3rd IBM Limited Edition. / Sanjeev Sharma, Bernie Coyne. – John Wiley & Sons, Inc., 2017. – 62 р.

Косиченко Олександр Олександрович
к.т.н., доц., доцент кафедри
економічної та інформаційної безпеки

Южека Роман Сергійович
слушач магістратури Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ

ВИКОРИСТАННЯ МЕНТАЛЬНИХ КАРТ В ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРОРА

Прокуратура певною мірою покликана виконувати роль гаранта в дотриманні прав та свобод людини й громадянина. Тому, зумовлює інтерес до діяльності прокуратури, викликає неабияку зацікавленість в розгляді особливостей використання засобів візуалізації мислення – ментальних карт (карт мислення, інтелект-карт) в юридичній та правоохоронній діяльності.

Реформування прокуратури в нашій країні, пошук і створення її оптима-

льної моделі, ефективної в реаліях сьогодення, вимагає перегляду змісту основних параметрів прокурорської діяльності, виявлення її потенціалу, який необхідно спрямовувати на підвищення її результативності як на конкретному напрямі, так і прокуратури як державної інституції [1].

Отже, перед дослідженням особливостей використання засобів візуалізації мислення взагалі та ментальних карт особливо, в діяльності прокурора необхідно конкретизувати, що організація та діяльність прокуратури України, статус прокурорів визначаються законами України, чинними міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Так, згідно зі ст. 1 Закону України «Про прокуратуру» прокуратура України становить єдину систему, яка в порядку, передбаченому вищеноутвердженим Законом, здійснює покладені Конституцією України функції з метою захисту прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства та держави [2]. Реалізуючи передбачені законодавством функції, прокурор діє з метою захисту прав та свобод людини, загальних інтересів суспільства й держави.

Світ науки і техніки активно розвивається, з кожним днем потік інформації зростає. Отже, зростає і обсяг матеріалу, з яким працює прокурор. Тому, завдання прокурора – максимально оптимізувати і структурувати свою діяльність. Саме ці завдання і покликані вирішувати ментальні.

Отже, карти знань – це схеми, які наочно подають різні поняття, дії, завдання, тези, взаємопов'язані та об'єднані спільною ідеєю. Вважається, що такий метод візуалізації інформації вперше застосував філософ Порфирій Тирський ще в III ст. н.е., намагаючись краще зрозуміти концепції Аристотеля. Схожі малюнки та методи використовував також Леонардо да Вінчі, Ч. Дарвін, С. Далі, Д. Бруно, А. Ейнштейн. Грунтовні сучасні розробки в цьому напрямі належать до 60-х років ХХ ст. [3].

Термін «карта знань» або «інтелектуальна карта» запропонував англійський вчений Тоні Б'юзен (Tony Buzan) [4], який чимало зробив для просування технологій використання таких карт в усіх галузях життя, а також спростишив способи їх створення. Б'юзен також запропонував радіальні карти знань, тобто карти, що будуються навколо якоїсь центральної думки або проблеми.

Варто зазначити, що з проблемою необхідності запам'ятовування, засвоєння і логічного структурування інформації знайомо багато людей. Це вміння необхідне в найрізноманітніших областях знань, а також в усіх сферах юридичної діяльності.

Унікальна методика, побудована на використанні ментальних карт, широко відома і використовується у світі. Вона дозволяє, активізуючи природні процеси мозку, отримати значні переваги під час роботи з інформацією будь-якого виду. Ментальні карти використовуються для генерування, відображення, структурування, класифікації ідей, а також у якості допоміжного засобу під час навчання, організації інформації, прийняття рішень, написання статей, лекцій, підручників.

В спеціалізованій літературі термін «ментальна карта» має багато синонімів: інтелект-карта, карта ума, карта пам'яті, карта концепції, асоціативна

карта, діаграма зв'язків. Але кожна назва означає одне й те саме. По-перше, це альтернативний лінійному запису варіант відображення процесу мислення та структуризації інформації у візуальній формі. По-друге, систематизація інформації відбувається шляхом побудови певних значеннєвих блоків та визначення взаємозалежності між ними з відповідним їх логічним та естетичним упорядкуванням. По-третє, ментальна карта є розумовим креативним інструментом, оскільки саме цей варіант упорядкування розумових процесів дозволяє досягти високого рівня генерування нових ідей.

Отже, майндмеппінг (mindmapping) – це зручна й ефективна техніка альтернативного запису аналізу інформації. Її можна застосовувати для створення нових ідей, аналізу і впорядковування інформації, ухвалення рішень тощо. Це не дуже традиційний, але достатньо природний спосіб організації мислення, що має декілька незаперечних переваг над звичайними способами запису.

Ментальні карти – це техніка візуалізації мислення; спосіб запису, за допомогою списків та схем (наприклад, «дерев» або діаграм зав'язків). Головна відмінність ментальних карт від інших способів візуалізації полягає в тому, що ментальні карти активізують асоціативну пам'ять та мислення [4, с. 5].

Сутність методики ментальних карт полягає в тому, що виділяється основне поняття, від якого далі відгалужуються задачі, ідеї, окрім думки та кроки, які необхідні для реалізації конкретного проекту чи задумки. Далі, так само, як і основна, всі більш дрібні гілки можуть ділитись ще на декілька гілок-підпунктів. З цього виходить, що ментальна карта відображає асоціативні зв'язки в мозку її творця. Тут немає ніякого сухого матеріалу, довгих фраз, тому подальша робота з ментальними картами не викликає дискомфорту, а навпаки – з ними буде цікавіше і продуктивніше працювати. Основана ця методика на принципі «радіанного мислення», пов'язаного з асоціативними розумовими процесами. Відправна точка в цьому процесі – центральний об'єкт (думка, ідея, задача). Радіант – це точка небесної сфери, від котрої ніби відходять видимі шляхи тіл, що рухаються з однаково спрямованими швидкостями. З цього можна зробити висновок, що «радіанне мислення» відображає нескінчене різноманіття можливих асоціацій, а ментальні карти дозволяють зафіксувати їх на різноманітних носіях [5].

Для прокурора ментальна карта – суб'єктивне відображення людиною тих самих об'єктів, явищ і процесів, що мають місце у діяльності органів прокуратури. Ментальна карта має такі атрибутивні властивості: будь-який процес, явище, що досліджується, відображається у вигляді певного центрального образу; усі теми, об'єкти і процеси, що пов'язані з цим образом, розходяться від нього у вигляді гілок; кожна гілка позначається ключовими словами чи образами; кожна гілка також може мати свої паростки; гілки об'єднують у зв'язану вузлову систему [6, с. 4].

Ментальні карти сприймаються краще, ніж звичні списки, графіки, таблиці, тексти тому, що вони краще відповідають структурі людського мислення – асоціативного, ієрархічного та візуального. Хоча, зрозуміло, карти не замінюють таблиць і графіків, а органічно доповнюють їх. Звичайний ліній-

ний спосіб передачі не завжди допомагає при обробці значного обсягу інформації, особливо в екстремальні (типу екзаменаційної сесії) періоди життя студентів. Подана таким чином інформація погано запам'ятовується. Малюнки і символи ж запам'ятовуються легше. Ментальні карти можуть стати зручним способом запису значних обсягів інформації з подальшим її легким відтворенням за рахунок візуалізації.

Ментальні карти можна створювати двома основними способами. Вручну, за допомогою кольорових фломастерів або олівців і за допомогою комп'ютерних програм, як у локальному режимі (наприклад, програма XMind), так і в режимі онлайн у мережі інтернет (наприклад, онлайн-сервіс на сайті www.mindmeister.com).

Таким чином, ментальні карти в діяльності прокурора – сучасний і компактний спосіб вирішення завдань, які стоять перед прокурором. Застосування інтелект-карт в діяльності прокурора може дати величезні позитивні результати, оскільки ментальні карти дозволяють краще структурувати і запам'ятувати ключову інформацію, а також відтворювати її в подальшому. Використання ментальних карт в діяльності прокурора дозволяє набути таких умінь: виділяти головну ідею; розпізнавати взаємозв'язки; орієнтуватися у справі; розвивати асоціативне мислення; творчо підходити до вирішення проблем; самостійно знаходити оригінальні ідеї; швидше й ефективніше виконувати покладені на прокурора функції.

---

1. Представництво прокурором у суді законних інтересів держави: наук.-практ. посіб. / О.П. Натрус, Ю.А. Турлова, О.А. Казак та ін. – К.: Національна академія прокуратури України, 2016. – 262 с.

2. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовтня 2014 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12.

3. Сокол І. М. Веб 2.0. Сайти, блоги, фото сервіси, карти знань / І. М. Сокол. – К. : Шк.світ, 2011. – 128 с.

4. Бьюзен Т. Научите себя думать! / 2-е изд. – М.: ООО "Попурри", 2004. – 192 с.

5. Сиббет Дэвид Визуализируй это! Как использовать графику, стикеры и интеллект-карты для командной работы. / Дэвид Сиббет. – М.: Альпина Паблишер, 2013. – 280 с.

6. Майнд-менеджмент: Решение бизнес-задач с помощью интеллект-карт помошью / Сергей Бехтерев; Под ред. Глеба Архангельского. – 4-е изд. – М.: Альпина Паблишер, 2012. – 308 с.